

Ontwerp-peilbesluit De Tol (2019)

- Peilbesluit tekst -

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

Vast te stellen door het Algemeen Bestuur gepland op 20 februari 2019

Peilbesluit De Tol 2019

Het algemeen bestuur van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden,

gelezen het voorstel van het college d.d. 4 december 2018 met nummer DM# 1463592;

overwegende dat:

het waterschap volgens artikel 5.2 van de Waterwet en artikel 4.4 t/m 4.8 van de Waterverordening Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009 verplicht is de peilen in het beheergebied vast te leggen in peilbesluiten;

Besluit:

Onder intrekking van peilbesluit de Tol 2007 d.d. 12-12-2007, het peilbesluit De Tol 2019 vast te stellen zoals hierna is aangegeven.

Artikel 1 Gebied

Het gebied is aangegeven op de bij dit besluit behorende kaart 'Waterhuishoudkundige inrichtingskaart De Tol 2019' (DM 1409166).

Artikel 2 Referentiepeil

Voor de toepassing van dit besluit geldt dat peilen zijn aangegeven ten opzichte van het Normaal Amsterdams Peil 2005 (NAP 2005).

Artikel 3 Peilen

1. In de peilgebieden genoemd in tabel 1 wordt een vast peil gehanteerd. De na te streven waterstanden zijn:

Tabel 1. Overzicht peilgebieden met een vast peilbeheer

Nummer peilgebied	vast waterpeil (m t.o.v. NAP)	Nummer peilgebied	vast waterpeil (m t.o.v. NAP)
TOL_002	-1,90	TOL_016	-1,70
TOL_003	-1,50	TOL_017	-1,70
TOL_012	-1,60	TOL_018	-1,85
TOL_013	-0,67	TOL_019	-1,65
TOL_014	-0,40	TOL_020	-1,75
TOL_015	-0,70		

2. In de peilgebieden genoemd in tabel 2 wordt een zomer- en winterpeil gehanteerd. De na te streven waterstanden zijn:

Tabel 2. Overzicht peilgebied met een zomer- en winter peilbeheer

Nummer peilgebied	Waterpeil (m t.o.v. NAP)	
	zomerpeil	winterpeil
TOL_001	-1,95	-2,05
TOL_004	-1,85	-1,95
TOL_005	-1,75	-1,85
TOL_006	-1,70	-1,80
TOL_007	-1,50	-1,60
TOL_008	-1,60	-1,70
TOL_009	-1,85	-1,95
TOL_010	-1,80	-1,90
TOL_011	-1,60	-1,70

Artikel 4 Peilbeheer

1. In de peilgebieden uit tabel 1 wordt vast peilbeheer gevoerd. De waterstand zal het hele jaar door op één en hetzelfde vaste niveau worden gehandhaafd.
2. Het peil in peilgebied TOL_018 gaat in op het moment dat alle benodigde waterhuishoudkundige aanpassingen gereed zijn gekomen. Het moment waarop het nieuwe waterpeil wordt ingesteld zal vooraf bekend worden gemaakt. Tot die tijd blijft in het noordelijk deel van het dorp het huidige peil gehandhaafd van NAP-1,90 m. Voor gebied ter plaatse van het vierde Kwadrant is dit het peil zoals wordt vastgelegd voor peilgebied TOL_001.
3. De overgang van zomer- naar winterpeil en van winter- naar zomerpeil zal, al naar gelang de weersomstandigheden en het verloop van de grondwaterstanden, in het algemeen en naar het oordeel van het waterschap, plaatsvinden in de periode:
 - Zomer- naar winterpeil: september tot en met november
 - Winter- naar zomerpeil: april tot en met juni.
4. Peilafwijkingen (onderbemalingen en hoogwatervoorzieningen) worden niet als aparte peilgebieden in het peilbesluit vastgelegd. Vigerende vergunningen voor bestaande peilafwijkingen worden niet ingetrokken. Particulieren zijn verantwoordelijk voor de werking en instandhouding van de vergunde peilafwijkingen.
5. Beheermarges in dagelijks peilbeheer: de beheermarge is de toegestane afwijking ten opzichte van het aangegeven vaste peil of zomer- en winterpeil. Dit bedraagt onder normale omstandigheden 5 cm boven het voorgestelde peil en 5 cm eronder.
6. Het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden is bevoegd om, indien de weersomstandigheden dit naar hun oordeel noodzakelijk maken, bovengenoemde peilen tijdelijk:
 - in droge en zeer droge perioden met 0,10 meter te verhogen; en
 - in natte en zeer natte perioden met 0,10 meter te verlagen.
7. Het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden is bevoegd om, onder afweging van de betrokken belangen, van het in artikel 3 vermelde peil af te wijken, indien daarvoor op grond van te verwachten of reeds optredende extreme - natte of droge - weersomstandigheden, dan wel in verband met dreigende of reeds optredende calamiteiten, aanleiding bestaat.

Artikel 5 Inwerkingtreding

Het peilbesluit treedt in werking met ingang van de achtste dag na bekendmaking van de vaststelling van dit peilbesluit door het algemeen bestuur van het waterschap.

Artikel 6 Titel

Dit besluit kan worden aangehaald als “Peilbesluit de Tol (2019)”.

Vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van **20 februari 2019**.

P.J.M. Poelmann, Voorzitter

J. Goedhart, Secretaris

Ontwerp-peilbesluit De Tol (2019)

- Toelichting -

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

Vast te stellen door het Algemeen Bestuur gepland op 20 februari 2019

Inhoudsopgave

- I. [Waarom een peilbesluit](#)
- II. [Het plangebied in vogelvlucht](#)
- III. [Waterhuishoudkundige toets](#)
- IV. [Conserverend peilbesluit](#)
- V. [Doorkijk naar het vervolg](#)
- VI. [De opgaven voor de toekomst](#)
- VII. [Opgaven per deelgebied](#)
- VIII. [Inspraak en informatie](#)
- IX. [Colofon](#)

Waarom een nieuw peilbesluit?

“Het klimaat verandert en het waterschap wil hierop anticiperen. “De Tol toekomstbestendig” dat is wat het waterschap voor ogen heeft met dit peilbesluit en het raamwaterplan dat hierop volgt.”

Hoogheemraad Bernard de Jong

Het peilbesluit

Voor u ligt het peilbesluit voor bemalingsgebied “De Tol”. Het peilbesluit “De Tol 2007” is 10 jaar oud en dient te worden herzien.

Waaruit bestaat het peilbesluit?

Peilbesluiten bestaan uit drie onderdelen: de peilbesluittekst (regeling) en de peilbesluitkaart (waterhuishoudkundige inrichtingskaart) en de toelichting.

De officiële **peilbesluittekst**, het juridische document, geeft een overzicht per peilgebied welk waterpeil en peilbeheer gehanteerd gaat worden. Daarnaast zijn bepalingen opgenomen met bijvoorbeeld afwijkingsbevoegdheden en wanneer de overgang van zomer- naar winterpeil plaatsvindt.

De **waterhuishoudkundige inrichtingskaart** hoort bij peilbesluit en geeft een ruimtelijk overzicht van de peilgebieden, waterpeilen en het peilbeheer. Op de kaart zijn ook de belangrijkste watergangen, peilregulerende kunstwerken (stuwen, gemalen, inlaten) en peilschalen opgenomen.

In deze **toelichting** lezen bewoners en bedrijven op welke manier de nieuwe peilen tot stand zijn gekomen en op welke manier Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden het peilbeheer de komende jaren gaat uitvoeren.

Conserverend peilbesluit

De aard van dit peilbesluit is conserverend. Daarmee bedoelen we dat we nu alleen de huidige (actuele) waterpeilen vastleggen. Alleen voor gebieden waar nu al afspraken zijn gemaakt om de waterhuishouding aan te passen, voeren we deze ook in het peilbesluit door. Dit conserverende peilbesluit vormt vervolgens het vertrekpunt voor de verdere uitwerking van het raamwaterplan waarin oplossingen worden gezocht voor de diverse opgaven in het gebied.

Het plangebied in vogelvlucht

Het gebied

Het plangebied omvat het gehele bemalingsgebied van gemaal de Tol en is gelegen ten noordwesten van Utrecht, in de gemeente Stichtse Vecht. Het gebied in zijn huidige vorm is ontstaan na de grote ontginningen van het veen en wordt dan ook gekenmerkt door langgerekte percelen en een uitgebreide slotenstructuur die haaks op de bebouwingslinten zijn gelegen.

De bodem bestaat grotendeels uit veen met daarop een kleilaag. Deze kleilaag varieert in dikte en is grofweg het dikst in het zuiden (ofwel er is sprake van klei-op-veen) en het dunst of zelfs afwezig in het noorden (typering van de bodem is hier veen). In het zuidwesten van het gebied loopt een oude stroomrug van kleiafzettingen die zich herkenbaar in het maaiveld manifesteert.

De drooglegging is beperkt. Dit is typerend voor het veenweidegebied om de afbraak van het veen te beperken. Hierdoor is het huidige grondgebruik hoofdzakelijk grasland, t.b.v. de veeteelt en melkveehouderij. Tussen de graslandpercelen zijn her en der verspreid bouwlandpercelen en natuurpercelen aanwezig.

Kenmerkende lijnelementen in het gebied zijn een tweetal spoorlijnen, de snelweg A2 en provinciale weg N409. Deze elementen doorkruisen de

historische landschappelijke structuren en zorgen voor een gefragmenteerd landschap.

In het noordwesten van het plangebied bevindt zich de woonkern Kockengen. Het dorp ondervindt net als het buitengebied de gevolgen van bodemdaling. Tussen de A2 en het Amsterdam-Rijnkanaal ligt het bedrijventerrein Keulsche Vaart. Dit gebied ligt beduidend hoger.

Het watersysteem

Het bemalingsgebied van gemaal de Tol bestaat uit meerdere polders, vernoemd naar de bebouwingslinten: Portengen, Kortrijk, Laag-Nieuwkoop, Gieltjesdorp en Otterspoorbroek. Het dorp Kockengen heeft een eigen watersysteem.

De afwatering van het gebied volgt het maaiveld in noordelijke richting naar gemaal de Tol, dat uitmaakt op de Groote Heicop. In de polder zijn diverse stuwen aanwezig die zorgen voor een getrapt peilverloop.

De afwatering van de westzijde en oostzijde van bebouwingslint Portengen is gescheiden. Aan de westzijde vindt de afvoer van Laag-Nieuwkoop, Kockengen en Portengen plaats, aan de oostzijde van Gieltjesdorp, Otterspoorbroek en Kortrijk. Middels de stuw Kortrijk kan de verdeling tussen de west- en oostzijde worden beïnvloed.

Op de bovenstaande kaart is het watersysteem weergegeven.

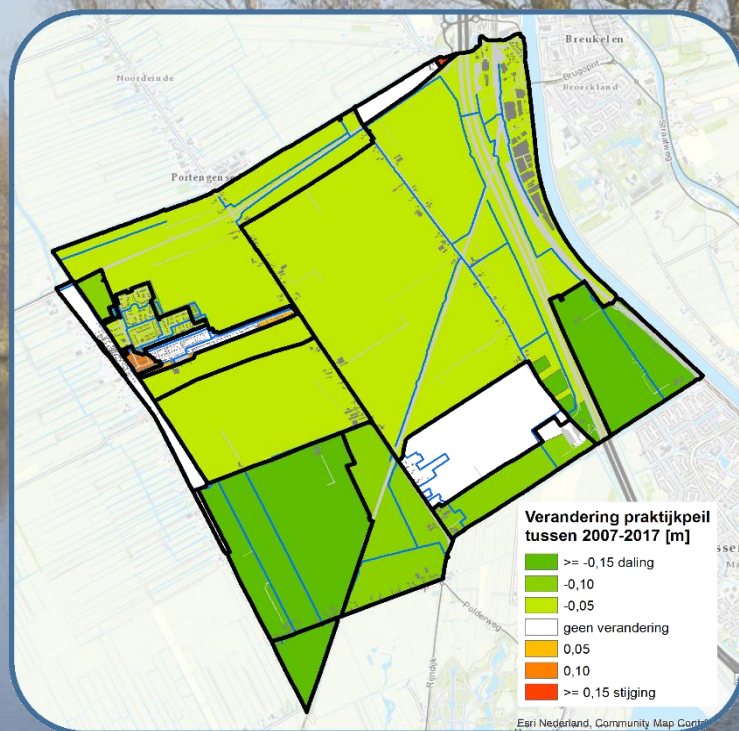
Het bemalingsgebied bestaat uit 20 peilgebieden en een aantal onderbemalingen. Er zijn geen collectieve hoogwatervoorzieningen aanwezig.

Waterhuishoudkundige toets

Waterhuishoudkundige toets

Voordat de huidige peilen in een nieuw peilbesluit worden vastgelegd heeft een waterhuishoudkundige toets plaatsgevonden. Er is bepaald hoe het peilbeheer in het verleden is uitgevoerd en getoetst of het huidige peilbeheer nog passend is voor het gebied. De verschillende analyses en resultaten worden hierna volgend toegelicht.

Praktijkpeilen in beeld: Om de huidige situatie in het gebied te kunnen toetsen, is het huidige peilbeheer is zo goed mogelijk in beeld gebracht. Hiervoor zijn een mix van automatische peilregistraties en peilschalen gebruikt. Waar nodig zijn nieuwe peilschalen geplaatst, om zo voor het gehele plangebied over actuele gegevens te beschikken.

Met dit complete beeld van het actuele “praktijk” peilbeheer is de huidige situatie getoetst.

Peilevaluatie: Het peilbeheer is geëvalueerd. De praktijk peilen uit 2007 zijn vergeleken met het huidige peilbeheer en de afspraken uit het peilbesluit van 2007. Hierbij zijn alle beschikbare metingen van de afgelopen peilbesluitperiode beschouwd (2007-2017). Ook zijn de ervaringen van de gebruikers van het peilbeheer betrokken in de evaluatie.

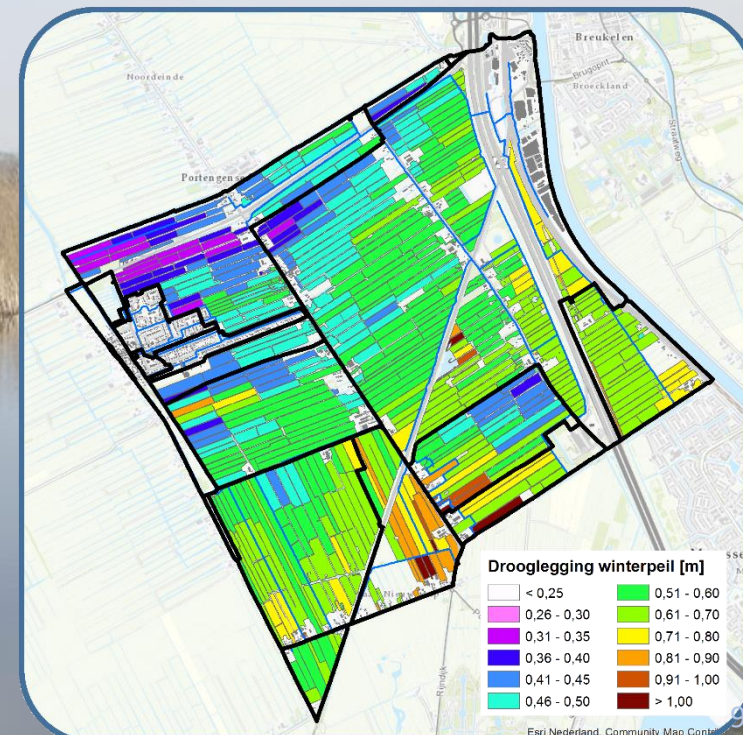
Huidige peilen en het peilbesluit 2007: Uit de peilevaluatie blijkt dat de beoogde peilen en peilgebiedsindeling uit het Watergebiedsplan 2007 voor een deel niet zijn ingesteld. Dit komt doordat een deel van de maatregelen die daarvoor nodig waren (nog) niet zijn uitgevoerd. Onder normale omstandigheden kunnen de praktijkpeilen goed worden beheerd: deze blijven binnen de beheermarge van 5 cm.

Peilaanpassing tussen 2007- 2017: Het peilbeheer is de afgelopen 10 jaar doelgericht uitgevoerd. In gebieden die gevoelig zijn voor bodemdaling is het waterschap terughoudend geweest met peilaanpassingen. Peilaanpassing was nodig omdat de maaiveld daling in de tussentijd niet stil stond en om agrarische bedrijfsvoering te kunnen blijven faciliteren met voldoende drooglegging. De doorgevoerde peilaanpassing was minder (5 – 10 cm, zie kaart links) dan destijds (2007) voorzien om bebouwing zoveel mogelijk te beschermen.

Toetsing waterpeil: De waterpeilen zijn getoetst aan de geldende normen voor drooglegging. De drooglegging - het verschil tussen het gemiddelde maaiveld en het waterpeil - is berekend met de AHN3 en het winterpeil zoals dat in 2017 in de praktijk is beheerd. In de kaart rechts is de drooglegging van alle agrarische percelen weergegeven. De drooglegging is op sommige plekken minder dan gemiddeld wordt nagestreefd.

De drooglegging in niet agrarische functies is over het geheel niet groter geworden dan beoogd in het peilbesluit van 2007. De huidige drooglegging ter plaatse van de functies natuur, (grote) infrastructuur en bebouwing is voldoende om de functies te ondersteunen.

Overige waterhuishoudkundige toets aspecten: Naast het peilbeheer zijn ook de resultaten van de studie wateropgave wateroverlast, het bebouwingsonderzoek en waterkwaliteitsmonitoring meegenomen bij de waterhuishoudkundige toets. De aandachtspunten of knelpunten die uit de toets naar voren zijn gekomen zijn per gebied weergegeven onder de noemer opgaven verderop in deze toelichting en aanvullend in het Raamwaterplan.

Opgaven in het gebied

Met de waterhuishoudkundige toets en -analyses heeft het waterschap de huidige waterhuishoudkundige situatie in beeld gebracht. Dit beeld is getoetst aan de ervaringen van de gebruikers van het gebied maar ook aan ervaringen van de beheerders. Door deze analyses zijn de volgende gebiedsopgaven* in beeld gebracht:

- Voorkomen van wateroverlast
- Optimaliseren van het watersysteem en het peilbeheer
- Verminderen van bodemdaling
- Versterken gezond water
- Kwetsbare bebouwing

* Het waterschap ziet een gebiedsopgave als een waterhuishoudkundig gerelateerde kans, taak, aandachtspunt of knelpunt die moet worden benut of opgelost.

Oplossen gebiedsopgaven

Deze opgaven wil het waterschap graag oplossen. Dit kan het waterschap niet alleen omdat de opgaven in het gebied vaak samenhangen en oplossingen niet los staan van diverse ontwikkelingen en initiatieven van ondernemers, bewoners en andere overheden (zoals bijvoorbeeld de gemeente). Ook vraagt de integrale oplossing van een watervraagstuk vaak tijd voor overleg en afstemming.

Hoe het waterschap deze opgaven wil oplossen/aanpakken is opgenomen in het Raamwaterplan dat in navolging van dit peilbesluit wordt opgesteld. Om het Raamwaterplan te voorzien van een goed en kloppend vertrekpunt wordt het peilbesluit geactualiseerd.

Nieuw Peilbesluit

In een peilbesluit wordt het vertrekpunt vastgelegd voor het peilbeheer voor de komende jaren. Het peilbesluit dat voorligt is een conserverend peilbesluit dat de actuele toestand (huidige praktijk) van het watersysteem vastlegt. Het is bedoeld om de huidige situatie te verankeren: hiermee is een kloppend, actueel vertrekpunt van de toestand van het watersysteem vastgelegd. Dit conserverende peilbesluit vormt het vertrekpunt voor de verdere uitwerking van het raamwaterplan in deelplannen. Waar nodig volgt het waterschap voor de deelplannen een projectplanprocedure en wordt het peilbesluit (partieel) herzien. De maatregelen uit alle deelplannen samen zorgen ervoor dat De Tol toekomstbestendig wordt!

Vaststellen huidige praktijk waterpeilen

Door het vaststellen van de huidige praktijkpeilen wordt het gevoerde peilbeheer voortgezet. In 17 van de 20 peilgebieden blijft het waterpeil gelijk aan de huidige situatie. Hier verandert dus wezenlijk niets aan het huidige praktijk peilbeheer, er vinden dan ook geen waterpeilwijzigingen plaats en er worden geen peilgebiedsgrenzen aangepast.

Dat betekent ook dat er vooralsnog niets verandert aan de huidige drooglegging; er zijn dan ook geen effecten op de omgeving voorzien.

Veranderingen

De uitzonderingen hierop zijn twee planlocaties waar de plannen nu in uitvoering zijn: “Projectplan Gieltjesdorp” en in Kockengen: “Kockengen Waterproof” en “Het 4^e kwadrant”. Deze plannen worden in de volgende paragraaf beschreven.

Gieltjesdorp

De herindeling van Gieltjesdorp is een maatregel uit het watergebiedsplan van 2007. Deze blijkt nog steeds actueel en kan zoals destijds voorzien worden uitgevoerd.

Het betreft een herindeling van het peilgebied, zodat de hogere kleigronden een hoger peil krijgen en de lagere klei-op-veen-gronden een lager peil. Hiermee zorgt het waterschap voor een beter afgestemd peil op de grondsoort. Ook kan meer water worden vasthouden, zodat lager gelegen peilgebieden worden ontlast.

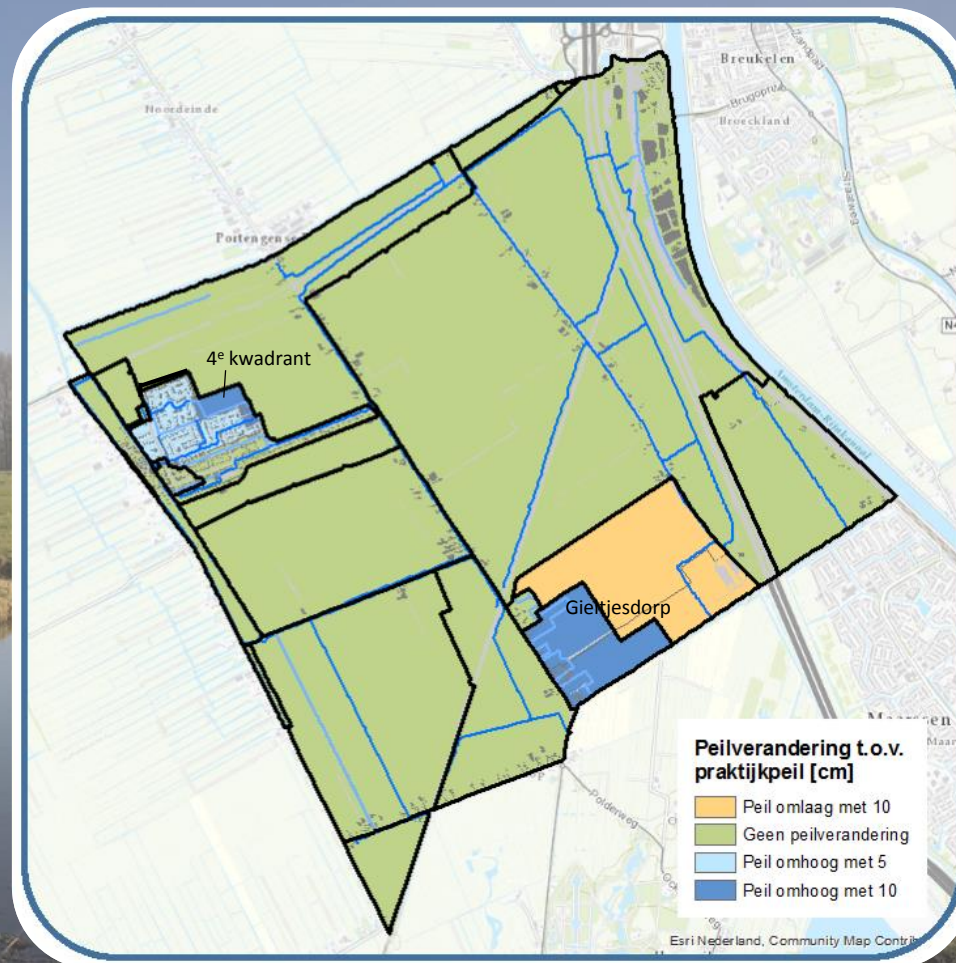
Kockengen Waterproof en het 4^e Kwadrant

In het project Kockengen Waterproof werken de gemeente Stichtse Vecht, het waterschap en de provincie Utrecht samen aan een langetermijnvisie- en oplossingen voor de water- en bodemdalingsproblematiek in Kockengen en de omliggende polder. Dit gebeurt onder andere door in het dorp verschillende peilgebieden samen te voegen tot één peilgebied waarin één peil wordt gehandhaafd. Hierdoor verbeteren de waterhuishouding en afvoermogelijkheden.

Het watersysteem van het 4e Kwadrant wordt aan het peilgebied toegevoegd. In de planvorming van het 4e Kwadrant is rekening gehouden met het peil van het dorp. Het plan heeft de ruimtelijke procedure al doorlopen en de uitvoering is al gestart. De peilwijziging in het vierde kwadrant wordt in dit peilbesluit geformaliseerd.

In 3 peilgebieden passen het waterschap het waterpeil en de peilgebiedsgrenzen aan. Het waterpeil wordt afgestemd op de plannen die nu concreet in uitvoering zijn en in overeenstemming met de kenmerken en (nieuwe) functies van het gebied.

Op de kaart hieronder is te zien in welke peilgebieden een peilverandering wordt doorgevoerd ten opzichte van de praktijkpeilen zoals deze in 2017 zijn gevoerd.

De gebiedsopgaven

Op te lossen gebiedsopgaven

In dit peilbesluit worden de gebiedsopgaven niet opgelost, dit vindt bij de uitwerking van het raamwaterplan plaats. De aandachtspunten of knelpunten die uit de watersysteemtoets bij dit peilbesluit naar voren zijn gekomen zijn per gebied weergegeven onder de noemer opgaven verderop in deze toelichting. In het peilbesluit zijn de gebiedsopgaven weergegeven, het raamwaterplan geeft oplossingsrichtingen op hoofdlijnen en kaders voor de uitwerking hiervan

Integrale aanpak van de opgaven in het raamwaterplan

De gebiedsopgaven zijn met elkaar verweven. Een goed peilbeheer vereist een goed werkend watersysteem. Lagere peilen helpen mee in het voorkomen van wateroverlast. Tegelijk zorgen lagere peilen voor een toename van de bodemdaling en neemt de kans op schade aan (houten) funderingen toe. De agrarische gebruiksfuncties vragen om een constante grondwaterstand, terwijl natuur vraagt om meer flexibiliteit.

Het oplossen van de gebiedsopgaven vraagt dan ook om een integrale beschouwing. In het Raamwaterplan De Tol worden de gebiedsopgaven en oplossingsrichtingen voor de gebiedsopgaven verder uitgewerkt.

De gebiedsopgaven worden hieronder eerst op hoofdlijn toegelicht. Op de volgende pagina's wordt per deelgebied op kaart concreet in beeld gebracht welke opgaven er spelen.

Optimaliseren watersysteem

Een goed functionerend watersysteem is een randvoorwaarde voor een goed waterbeheer. Grotendeels is het watersysteem op orde, maar lokaal zijn er knelpunten die de afwatering belemmeren.

Passend peilbeheer

Het peilbeheer is afgestemd op de kenmerken van het gebied en het huidige landgebruik, zodanig dat gesproken kan worden van toekomstbestendig beheer. Dit is nog niet overal het geval.

Omgaan met wateroverlast

Voldoende water betekent niet te veel en niet te weinig water. In het gebied is met name sprake van te veel water. In extreme omstandigheden zijn er gebieden waar wateroverlast optreedt. De bergingscapaciteit in de polder wordt nog niet volledig benut.

Verminderen bodemdaling

Bodemdaling in het veenweidegebied is een maatschappelijk probleem, dat leidt tot jaarlijks toenemende kosten voor (onder andere) het waterbeheer. Om ook op de langere termijn het huidige grondgebruik te kunnen blijven hanteren moet bodemdaling zoveel mogelijk geremd of voorkomen worden.

Versterken "Gezond water"

De Europese Kaderrichtlijn Water richt zich op het verbeteren van de waterkwaliteit van het oppervlaktewater. Op de locaties waar getoetst wordt is de waterkwaliteit verbeterd, maar nog niet voldoende. Maatregelen om de waterkwaliteit te verbeteren zijn wenselijk.

Beschermen kwetsbare bebouwing

In het plangebied is oude, kwetsbare bebouwing aanwezig, met name in de bebouwinglinten in de polders. Bescherming van deze bebouwing door het betrekken hiervan in de peilafweging vraagt om aandacht.

Functie / gebruik

- Landelijk gebied
- Bebouwd gebied
- Natuur
- Onderbemaling

Gebiedsopgaven

Optimaliseren watersysteem

Het deelgebied Kockengen omvat de dorpskern en natuurgebieden langs de Bijleveld. De Bijleveld bestaat uit een aantal aparte peilgebieden met hoge (boezem)peilen. Via geautomatiseerde inlaten wordt water naar de dorpskern geleid waar het via een aantal kleine peilgebieden uiteindelijk afstroomt naar polder Portengen.

Tussen het waterschap en de gemeente zijn in het programma Kockengen Waterproof afspraken gemaakt om het watersysteem en de leefomgeving aan te pakken. Veel van deze maatregelen zijn al in uitvoering.

Onderdeel hiervan zijn de aanpak van knelpunten in het watersysteem en het vergroten van het peilverschil tussen het dorp en de polder. Hiermee wordt een goede waterafvoer gegarandeerd. Ook verminderen we het aantal peilgebieden in het dorp, zodat het water beter verdeeld wordt en het peil minder stijgt bij hevige neerslag.

De polder Portengen bestaat uit twee peilgebieden, die het dorp Kockengen omsluiten. De afwateringsstructuur en peilen volgen het maaiveld, dat van zuid naar noord afloopt. De polder wordt rechtstreeks bemalen door gemaal de Tol. Daarnaast zijn er nog twee kleine peilgebieden tussen de grote Heicop en de N409.

De ondergrond bestaat voornamelijk uit veen in het noorden en klei op veen in het zuiden. In het zuiden loopt een duidelijk in het landschap waarneembare kleirug. Met name het noordelijke peilgebied is gevoelig voor bodemdaling, omdat het veen hier dicht onder de oppervlakte zit.

In Portengen komen alle gebiedsopgaven samen. Het peil is niet optimaal voor het landgebruik, de drooglegging is er klein. Om meer drooglegging te krijgen wordt het laagste deel onderbemalen. Ook is er een wateropgave wateroverlast berekend. De peilscheiding tussen Kortrijk en Portengen is niet volledig op hoogte en ook rond het dorp zijn de peilscheidingen niet volledig op orde. In het bebouwingslint Portengen staan verscheidene kwetsbare gebouwen.

De waterkwaliteit en ecologische toestand van de Molenvliet Kortrijk-West wordt gemonitord. Hieruit komt naar voren dat de ecologische toestand matig is wat betreft soortensamenstelling. De inrichting van de watergang biedt nu te weinig kansen om de soortensamenstelling te verbeteren.

Langs de oevers van de Molenvliet Kortrijk-West treedt afkalving op.

Functie / gebruik

- ## Gebiedsopgaven

- Passend peilbeheer
- Omgaan met wateroverlast
- Verminderen bodemdaling
- Beschermen kwetsbare bebouwing

De polder Kortrijk bestaat uit één peilgebied, waarvan het grootste gedeelte zich aan de westzijde van de A2 bevindt. Dit is het landelijk gebied zoals aangegeven op de kaart. Het peilgebied wordt doorsneden door de spoorbaan. Aan de zuidzijde van de spoorbaan liggen natuurgebieden.

Water wordt aangevoerd vanuit het zuiden bij de inlaten uit de Haarrijn, zowel bij het tankstation langs de A2 als bij Gieltesdorp. Via de Kortrijkse Wetering watert het gebied af naar het noorden, richting het spoor en dan verder naar stuw Kortrijk.

In het zuidelijk deel is de aanwezige kleilaag op het veen het dikste. De dikte neemt geleidelijk af richting het noorden. Het noordelijke deel is daarom erg gevoelig voor bodemdaling door veenafbraak.

Het peilgebied is groot en het maaiveld loopt af, waardoor het hanteren van één peil niet overal tot de gewenste drooglegging leidt. In het lagere, noordelijk gedeelte is de drooglegging klein. Een deel wordt onderbemalen.

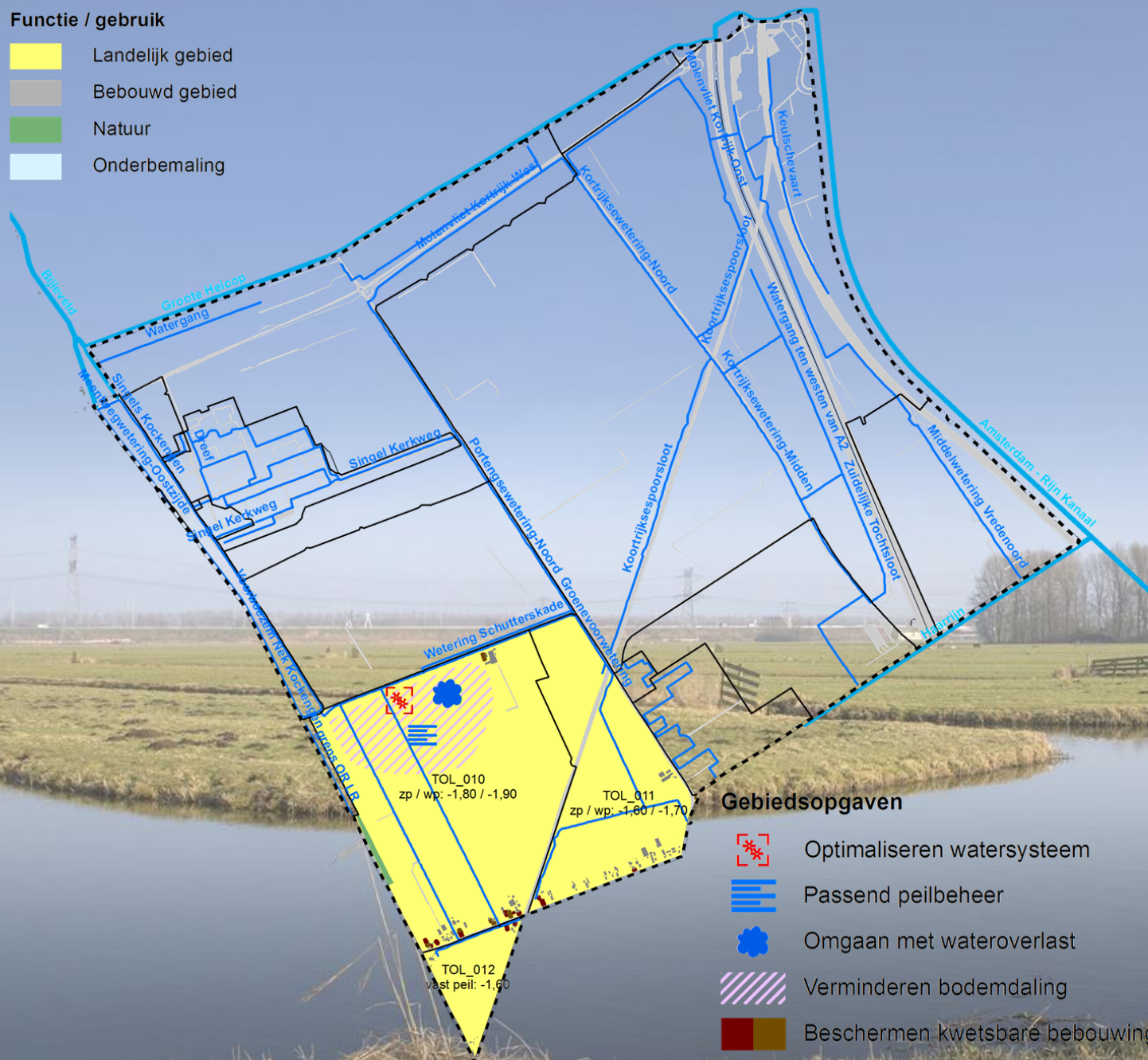
In natte periodes ontstaat een overschot aan water dat zich voor de stuw Kortrijk ophoopt. Dit is zowel afstromend water uit Kortrijk als van bovenstrooms gelegen peilgebieden. De grootste wateropgave wateroverlast van het bemalingsgebied ligt in dit deelgebied.

In bebouwingslint Kortrijk en aan de oostzijde van bebouwingslint Portengen staan kwetsbare gebouwen.

Laag-Nieuwkoop

Functie / gebruik

- Landelijk gebied
- Bebouwd gebied
- Natuur
- Onderbemaling

Gebiedsopgaven

- Optimaliseren watersysteem
- Passend peilbeheer
- Omgaan met wateroverlast
- Verminderen bodemdaling
- Beschermen kwetsbare bebouwing

Laag-Nieuwkoop

De polder Laag-Nieuwkoop bestaat vrijwel geheel uit agrarisch gebied. Naast bewoning en agrarische bedrijven zijn er ook recreatieve functies in de polder.

De polder bestaat uit drie peilgebieden, die de kleirug volgen. Het oostelijke peilgebied ligt op de kleirug, terwijl het zuidelijke en westelijke deel zijn gelegen op (klei op) veen. De maaiveldhoogte wordt sterk beïnvloed door de kleirug en het bebouwingslint. Beiden liggen hoger in het landschap.

Vanaf het bebouwingslint Laag-Nieuwkoop loopt het maaiveld sterk af in noordelijke richting. Het verschil in hoogte wordt steeds groter, doordat het veen aan de noordzijde snel inklinkt.

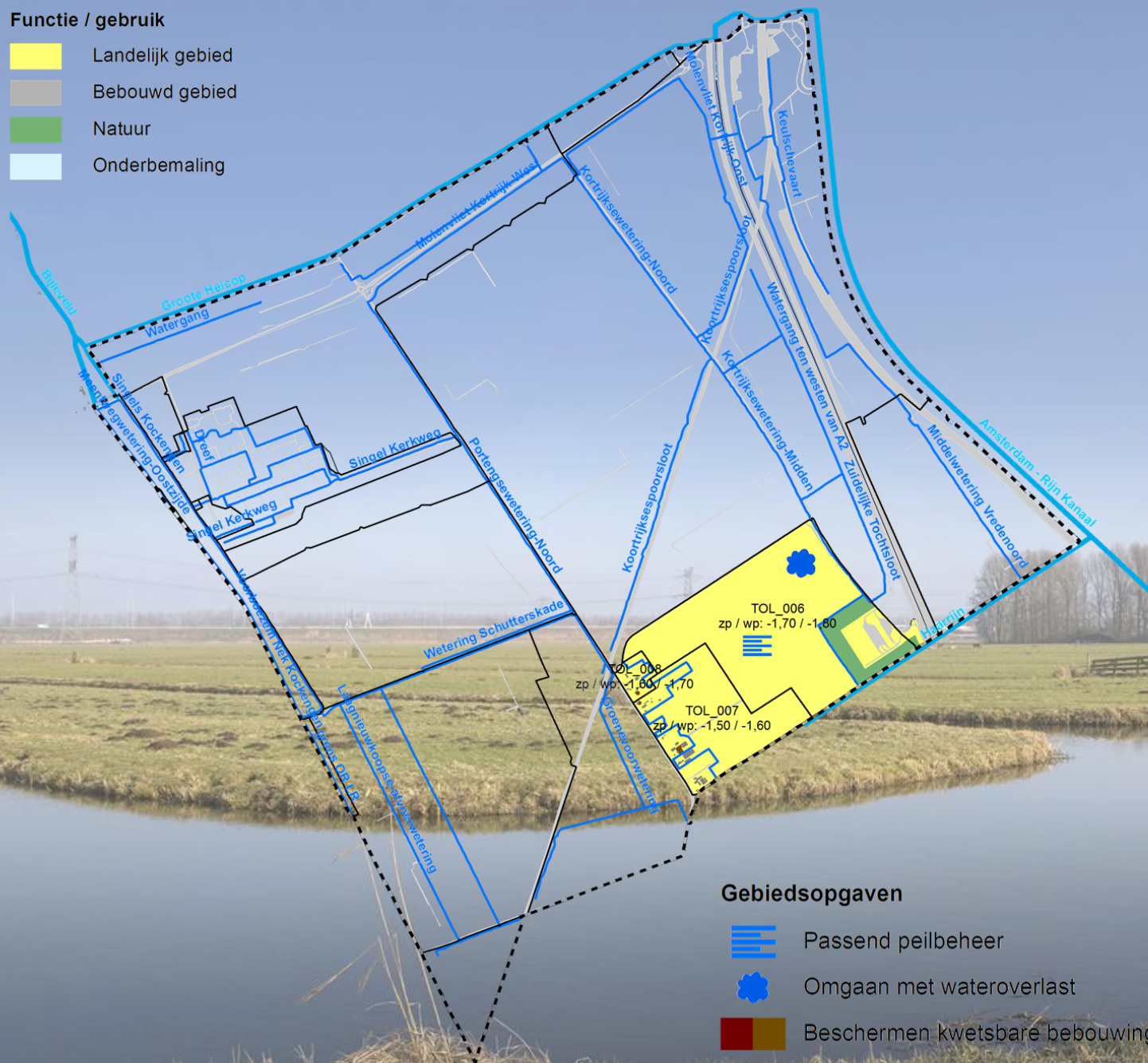
Het hoogteverschil zorgt er voor dat de noordzijde overwegend natter is. De zuidzijde is juist droog. De bandbreedte voor een passend peil voor het hele gebied is daarom klein, het is snel te nat of te droog.

De afwateringscapaciteit van de Wetering Schutterskade is matig. Mogelijk komt dit door de vele duikers (22 stuks), de staat van de duikers wordt daarom onderzocht. Het peilverschil bij de stuw naar Portengen is gering. Een kleine peilstijging in Portengen heeft dan snel opstuwing in Laag-Nieuwkoop tot gevolg. Dit maakt het gebied gevoelig voor wateroverlast.

Gieltjesdorp

Functie / gebruik

- Landelijk gebied
- Bebouwd gebied
- Natuur
- Onderbemaling

Gebiedsopgaven

- Passend peilbeheer
- Omgaan met wateroverlast
- Beschermen kwetsbare bebouwing

Gieltjesdorp

Het landgebruik in Gieltjesdorp is hoofdzakelijk agrarisch, met een bebouwingslint aan de westzijde en het tankstation aan de oostzijde. Het gebied heeft twee peilgebieden waarvan de grenzen het verkavelingspatroon volgen. De zuidwest hoek van Gieltjesdorp ligt op de kleirug. Het maaiveld ligt hier beduidend hoger dan in de noordoost hoek, waar de bodem uit klei op veen bestaat. Het hoogteverschil binnen de peilgebieden is aanzienlijk.

Opgaven

Bij de huidige peilen is de drooglegging bij stuw Vredenoord te klein, terwijl de drooglegging bij het bebouwingslint in het westen groot is. De huidige peilgebiedsindeling en peilen sluiten niet aan bij het landgebruik en de gewenste drooglegging.

De wateropgave wateroverlast ligt in de noordoost hoek, hier verzamelt het water zich, omdat dit niet in de hogere delen kan worden vastgehouden. In het bebouwinglint zijn kwetsbare gebouwen aanwezig.

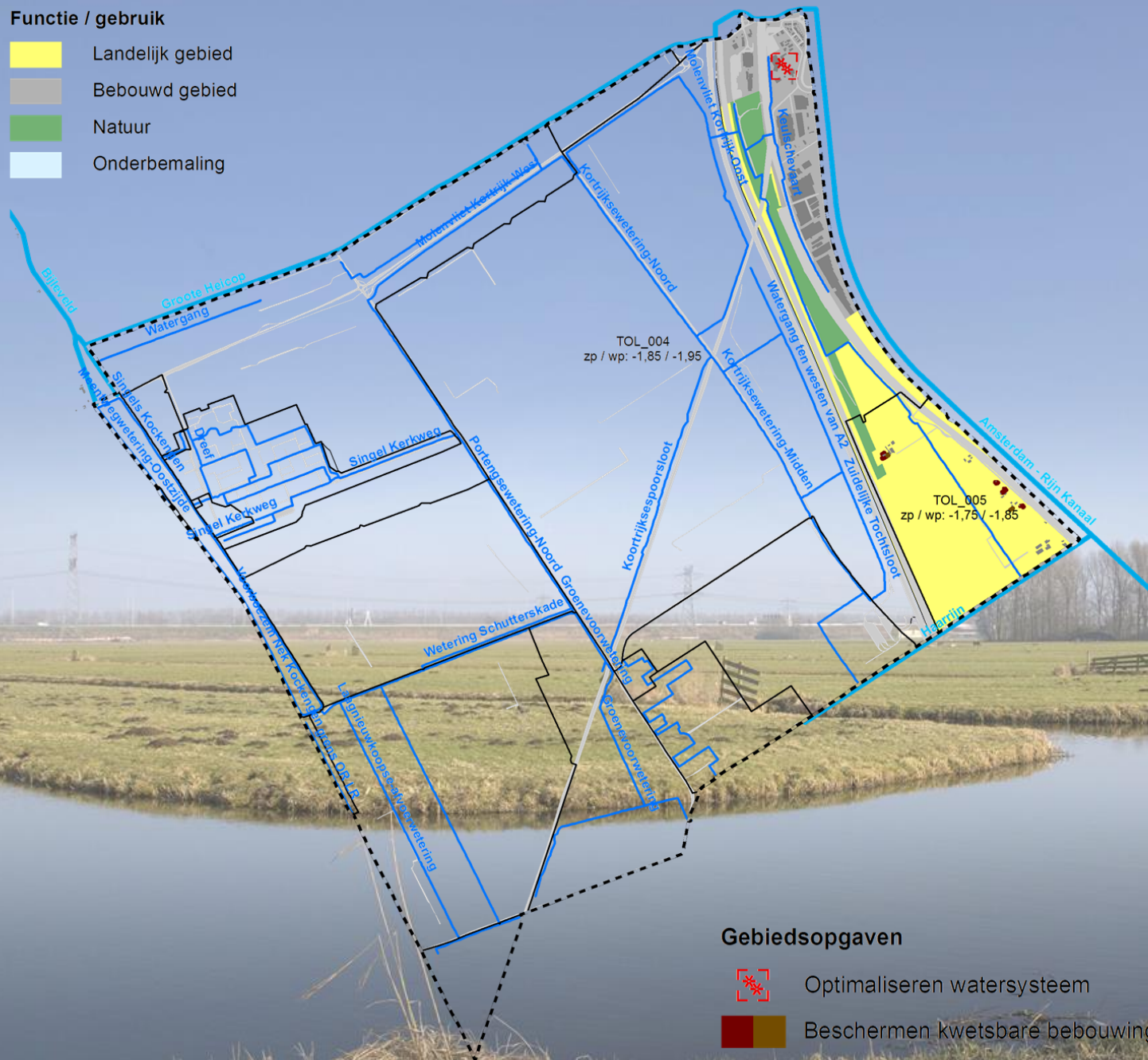
Maatregel: herindeling peilgebieden

Het gebied wordt opnieuw ingedeeld. Deze maatregel is overgenomen uit het Watergebedsplan 2007 en is reeds uitgewerkt om tot uitvoering te komen. De nieuwe indeling lost twee opgaven op: Het verlagen van het peil zorgt voor meer bergingscapaciteit in de polder en een grotere drooglegging.

Op de kaart hiernaast is de voorgenomen indeling naar 3 peilgebieden opgenomen. De peilen worden passend aan de kenmerken van het gebied ingesteld. Bijkomend voordeel is dat ook de kwetsbare bebouwing in het bebouwingslint beter wordt beschermd.

Functie / gebruik

- Landelijk gebied
- Bebouwd gebied
- Natuur
- Onderbemaling

Gebiedsopgaven

- Optimaliseren watersysteem
- Beschermen kwetsbare bebouwing

Otterspoorbroek en Keulsche Vaart

De zone ten oosten van de A2 bestaat uit agrarisch landgebruik, natuur en bebouwd gebied. Het landelijke gebied in het zuiden heeft een eigen peilgebied. Het noordelijke deel staat via een duiker in open verbinding met Kortrijk. Het noordelijke deel bestaat uit stroken natuur tussen de spoorwegen en de A2 en het bedrijventerrein "Keulsche Vaart".

Het landelijk gebied heeft een goed afgestemd peil op de functie en het bodemtype. Er is geen wateropgave wateroverlast. Er zijn enkele kwetsbare gebouwen aanwezig.

De natuurpercelen liggen tussen de taluds van de spoorbaan en snelweg. Hierdoor ontstaat een gevarieerd beeld van droge en nattere delen.

Het bedrijventerrein ligt dermate hoger zodat de drooglegging hier ruim voldoende is. Van het watersysteem op het bedrijventerrein zijn weinig gegevens bekend. Het functioneren is daarom niet eenduidig bekend, al zijn er geen klachten. Bij hevige neerslag komt door de verharding van het bedrijventerrein versneld veel water in het regionale systeem terecht. Ook de oostelijke rijbanen van de A2 leveren een grote, versnelde afvoer bij hevige neerslag richting de polder.

Het meer vasthouden van water is in dit deelgebied wenselijk, omdat dit bijdraagt aan het oplossen van de wateropgave in de andere deelgebieden.

Nu ...

...is het peilbesluit opgesteld. Ook worden de reeds geplande maatregelen in Kockengen en Gieltjesdorp uitgevoerd. De uitwerking van deze maatregelen op het peilbeheer worden al meegenomen in voorliggend peilbesluit.

Het Peilbesluit

In het peilbesluit wordt het vertrekpunt vastgelegd voor het peilbeheer voor de komende jaren. Het peilbesluit is ten eerste bedoeld om de huidige situatie te verankeren: er is nu een kloppend, actueel vertrekpunt van de toestand van het watersysteem vastgelegd.

Het Raamwaterplan

Tegelijkertijd met het peilbesluit is het raamwaterplan opgesteld. In het raamwaterplan wordt aangegeven wat er in het gebied speelt en welke opgaven zullen worden opgelost. Op hoofdlijn zijn de maatregelen voor de gebiedsopgaven dan ook bekend. Het oplossen van de gebiedsopgaven heeft als doel om een duurzaam en toekomstbestendig watersysteem in het bemalingsgebied van de Tol te realiseren.

Het raamwaterplan biedt een integrale kijk op het bemalingsgebied en de gebiedsopgaven die op de voorgaande pagina's zijn omschreven. Het raamwaterplan biedt de kaders voor de verdere uitwerking van maatregelen in deelplannen.

De komende tijd...

...worden de maatregelen ter oplossing van de gebiedsopgaven waar al mogelijk verder uitgewerkt in deelplannen vooruitlopend op het raamwaterplan. Het raamwaterplan geeft oplossingsrichtingen en kaders voor de uitwerking hiervan. De integrale samenhang van de maatregelen zal in het raamwaterplan worden geborgd. Het uitwerken van de gebiedsopgaven tot concrete maatregelen vindt plaats in deelplannen.

Deelplannen

Er is voor gekozen voor de uitwerking in deelplannen omdat op deze wijze het waterschap en de direct betrokkenen snel tot gedragen maatregelen kunnen komen. Hierbij wordt nauw samengewerkt de belanghebbenden in de streek.

Voordeel van deze werkwijze is, is dat niet hoeft te worden gewacht met het nemen van maatregelen totdat alle plannen volledig zijn uitgewerkt. Zo wordt voorkomen dat een meerjaren programmering van maatregelen tussentijds moet worden bijgesteld omdat de werkelijkheid intussen is veranderd.

Gedeeltelijke herziening van het peilbesluit

De uitwerking van de maatregelen in deelplannen leidt er mogelijk ook toe dat delen van dit peilbesluit moeten worden herzien. Op dat moment wordt opnieuw het meest optimale peil afgewogen dat past bij het gebied. Bij een herziening van het peilbesluit wordt opnieuw een streekproces doorlopen en is er ook opnieuw inspraak mogelijk.

In de tussentijd...

...voeren we peilbeheer uit volgens dit peilbesluit. Bijzondere aandacht is er voor:

Peilindexatie

De bodem daalt in het plangebied niet zo danig snel dat op grond van het huidige beleid geen peilindexatie mag worden toegepast. In dit peilbesluit wordt daarom niet geïndexeerd. Temeer omdat de afgelopen jaren de praktijkpeilen nog zijn gedaald en deze nu worden vastgelegd. Wanneer het peilbesluit als gevolg van de maatregelen uit de deelplannen wordt herzien, zal indexatie o.b.v. het dan geldende beleid worden opgenomen in het peilbesluit.

Individuele peilafwijkingen

Op het moment van schrijven onderzoekt het waterschap de beheeruitgangspunten voor individuele peilafwijkingen, met name ten behoeven van gebouwbescherming. Deze individuele (hoogwater) voorzieningen worden vastgelegd in dit peilbesluit.

Onderbemalingen

Om dat in dit peilbesluit de huidige praktijk wordt vastgesteld, worden ook de huidige vergunningen voor onderbemalingen verlengd. Het waterschap streeft naar zo min mogelijk en dus in de toekomst het opheffen van onderbemalingen. Wanneer als gevolg van de deelplannen ook het peilbesluit wordt herzien, zullen deze vergunningen opnieuw worden beoordeeld.

Inspraak en informatiebijeenkomst

Het peilbesluit heeft gelijktijdig met het raamwaterplan van 21 september 2018 t/m 2 november 2018 ter inzage gelegen op het waterschapskantoor in Houten. Belanghebbenden konden gedurende deze inspraakperiode een zienswijze indienen.

Het waterschap heeft op 9 oktober 2018 een bijeenkomst georganiseerd tijdens de inspraakperiode. Tijdens deze bijeenkomst heeft het waterschap de streek geïnformeerd over de inhoud van de plannen en de procedure. Ook konden er vragen gesteld worden over het raamwaterplan en andere onderwerpen in het gebied (bijv. over pilot onderwaterdrainage of het bebouwingsonderzoek). Op deze bijeenkomst tijdens de inspraakperiode konden belanghebbenden direct een zienswijze indienen op de ontwerp- plannen

Wat gebeurt er met de zienswijzen?

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden verzamelt alle zienswijzen en neemt ze op in een inspraakrapport. In het inspraakrapport wordt aangegeven hoe het waterschap de zienswijzen behandelt. Insprekers ontvangen een exemplaar van het inspraakrapport. Daarna wordt het Peilbesluit De Tol ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voorgelegd.

Contact en informatie

Het waterschap informeert u over de voortgang van het project via de website en de nieuwsbrief. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Marije van Bergen, projectleider van het Peilbesluit de Tol, via (030) 209 71 45 of marije.van.bergen@hdsr.nl.

Colofon

Peilbesluit de Tol 2019 is een uitgave van
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Poldermolen 2
Postbus 550
3990 GJ Houten

T (030) 634 57 00
E post@hdsr.nl
I www.destichtserijnlanden.nl
Twitter [HDSR_waterschap](https://twitter.com/HDSR_waterschap)

Samenstelling, redactie, fotografie en illustraties
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Auteurs: Marije van Bergen, Arjanne Mulder en Jan
Willem Bronkhorst

HOOGHEEMRAADSCHAP
**DE STICHTSE
RIJNLANDEN**